

GLASILO KARTONAŽNE TOVARNE LJUBLJANA. IZDAJA SDS V NAKLADI 2.800 IZVODOV. IZHAJA MESEČNO. UREJA UREDNIŠKI ODBOR: GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK: TATJANA ČERIN, TISK KTL—TOZD TIK TRBOVLJE, CESTA TONČKE ČEČ 44, UREDNIŠTVO: ODDELEK ZA SAMOUPRAVLJANJE IN INFORMIRANJE KTL, LJUBLJANA — ČUFARJEVA 16, TELEFON: 320-463

Brzjavka predsedniku TITU

Delavci naše delovne organizacije smo tovarišu Titu, ki je na zdravljenju v kliničnem centru v Ljubljani, poslali brzjavko z nasledno vsebino:

Dragi tovariš Tito, delavci Kartonažne tovarne Ljubljana ti pošiljamo tovariške pozdrave in najtoplejše želje po uspešnem in hitrem okrevanju, da bi nas še v naprej vodil po poteh miru in svobode.

Delavci
Kartonažne tovarne
Ljubljana

Volitve samoupravnih organov leta 1971

Brez dvoma, je naša prva, da-leč najpomembnejša naloga v prvem četrtletju 1980, izvedba volitev v organe upravljanja temeljnih in delovne organizacije. Škoda, da ne poteče istočasno mandat tudi našim delegatom v sestavljeni organizaciji združenega dela!

Predvsem se moramo zavedati, da volitve v organe upravljanja še zdaleč niso samo element »delegatske menjave«, ampak rezultat odločanja prav vseh delavcev, povezanih s skupnimi interesi v delovno organizacijo. Z volitvami v organe upravljanja si lahko zagotovimo vse predpogoje za uspešno delovanje vseh samoupravnih razmerij v naših delovnih sredinah. Z drugimi besedami, volitve, ki so pred nami, niso formalnost, ki jo v realizaciji ustave in zakona o združenem delu pač potrebujemo, temveč so skupnost odločitev, na podlagi katerih bomo bolj ali manj uspešno uveljavljali samoupravna razmerja v naslednjem mandatnem obdobju.

Menim, da se v sedanjem obdobju delovanja organov upravljanja pojavljali dve bistveni skupini problemov na katere moramo računati tudi pred temi volitvami in v prihodnjem man-

datnem obdobju, in ki jih treba odločno reševati: prvič, vse preveč je bilo delavcev, ki so apriori odklanjali sodelovanje v katerem koli organu upravljanja, a tudi takih, ki bi to želeli in bi bili sposobni vestno in solidno opravljati svojo delegatsko funkcijo, pa so jih kandidacijske konference prezrele in pustile ob strani; drugič, med tistimi delavci, ki so bili izvoljeni v organe upravljanja je bilo preveč takih, ki svoje

bo zadolžitve niso vzeli resno in so bili več ali manj pasivni od stopnje nezainteresiranosti in nesodelovanja pa celo do stopnje neudeleževanja sej organov upravljanja.

Na drugi strani ugotavljamo, da so si naši delavci zlasti v delavskem svetu kot najvišjem organu upravljanja organizacije združenega dela skozi dolgoletno delovanje nabrali že vrsto izkušenj, tako da se v odločitvah delavskega sveta delovne

organizacije zrcalita volja in interes ogromne večine delavcev. Z uveljavljanjem delegatskega sistema smo prišli najdlje prav na njegovem področju delovanja, že zaradi omenjenih dolgoletnih izkušenj, po drugi strani pa zaradi tega, ker je delegatski princip pri delovanju delavskega sveta najenostavnejši, saj je vez med njimi in delavci »bazo« najstarejša oziroma »najkrajša«.

Poseben problem je izredno veliko število delegatov, ki jih delavci volijo v vrsto organov upravljanja. Zato ne smemo kot izhod v sili, kar se je do sedaj nemalokrat dogajalo, rešiti tako, da aktivnim delavcem naprtno cel kup funkcij in zadolžitve. Take rešitve, ki sploh niso rešitve, preobremenjujejo posameznika in — zaradi prenasičenosti — bistveno zmanjšujejo kakovost opravljanja delegatskih nalog.

Volitve, ki jih bomo opravili v marcu so zahtevnejše tudi zato ker smo prav sedaj v polnem zamahu volitev v vodstva družbenopolitičnih organizacij, v OO ZK in OO ZS.

Volilne konference, katerih uspešnost je predvsem odvisna od pravilnosti in kakovosti dela družbenopolitičnih organizacij,

Predsedniki delavskih svetov KTL do leta 1975 v družbi vodilnih delavcev

Volitve organov upravljanja 1971

med katerimi ima, že po zakonu o združenem delu, sindikat priznано in odgovorno vlogo, bi morale izmed prav vseh delavcev določene sredine izpostaviti vse delavce, ki jim drugi zaupajo opravljati funkcijo delegata.

Aktivno delo družbenopolitičnih organizacij in pa vsebinsko dobro pripravljene kandidacijske konference bi morale postreči z dovolj dolgim seznamom delegatov za vrsto omenjenih funkcij, kar bi bil prvi predpogoj, da se v naših delovnih sredinah mnogo aktivnih, zglednih, osveščenih, skratka zaupanja vrednih delavcev voli v omenjene organe. Seveda pa se ob tem tudi postavlja vprašanje

pomena in kar najugodnejše razporeditve delegatov na posamezne funkcije. Tristopenjski nivo TOZD — delovna organizacija — SOZD (na žalost, volitve niso istočasno) nedvoumno zahteva tako načrtovano razporejanje »moči«.

Mnogi naši delavci so si nabrali že bogate izkušnje delovanja v organih upravljanja in sploh o »zakonih« samoupravljanja. Vemo, da bodo ti, ki so bili vedno pripravljeni aktivno sodelovati, tudi v bodoče radi nosili breme odločanja. Prepričana pa sem, da bodo dobro pripravljeni in jedrnatih sestankih organov upravljanja, zlasti in predvsem pa spoznanje, da de-

lavec skupno in sporazumno z drugimi delavci odloča o sebi in svojem delu, pritegnili k aktivnemu sodelovanju marsikoga, ki danes meni, da je odločanje v organih upravljanja formalnost in tako ali drugače neutemeljeno opravičujejo svojo pasivnost in nezainteresiranost.

Prvi korak za čim kvalitetnejšo izvedbo volitev je že narejen, saj smo ravnokar pripravili teze pravilnika o volitvah in odpoklicu organov upravljanja, ki bo, ko bo izdelan, vsem, ki bodo sodelovali pri izvedbi volitev v veliko pomoč.

T. Čerin

Iz misli...

Franc Popit

TEŽE SE SPORAZUMEVAMO,
KER TUDI POVSEM EKONOMSKE PROBLEME RADI SPOLITIZIRAMO

Spodbujali in pomagati moramo ljudem, ki so pripravljeni vzpostaviti delovno disciplino, ki hočejo dobro delo. Pri nas se

je razširilo mnenje, da je vsak ki zahteva delovno disciplino, kvaliteto, boljšo organizacijo dela malodane protisocialističen

človek. Take ljudi pa je treba hkrati tudi opozarjati, da tega ne bi delali po starem, ker je te zadeve mogoče urejati tudi na

človeški, human način. Dati moramo pobudo, da se preuči zakon o delovnih razmerjih. Po eni strani bi morali res ščititi tiste delavce, ki upravičeno kritizirajo in so potem pogosto izpostavljeni šikiranju, ali jih celo odpustijo. Po drugi strani pa je veliko takih, za katere je prav, da gredo iz delovnih kolektivov. Ampak takšni ponavadi pridejo nazaj v kolektiv! Nekateri pravi, da zakon to dopušča. Seveda dovoljuje, ampak danes imamo tudi sodnike, ki se postavijo na stališče kakšnega očitnega intriganta. Delovni kolektiv mora imeti pravico, da se reši tistih, ki nimajo smisla za kolektivno delo, za dobro delo, za disciplino itn., seveda pa mora v zvezi s tem trezno ravnati.

Tožimo nad nezaposlenostjo in bežimo pred delom

Marsikje govorijo o brezposelnosti, hkrati pa priznavajo, da šepa delovna disciplina. Ampak tam, kjer ni discipline, je to dokaz, da brezposelnosti ni. Če bi bila brezposelnost, bi ljudje čakali, da bi dobili delovno mesto. To bi bil tudi pritisk na tiste, ki so zaposleni, da bi bolje delali. Pri nas v Jugoslaviji se govori o brezposelnosti, hkrati pa o nedisciplini pri delu. Pripovedujejo, da so delovne organizacije, kjer mora zjutraj vodstveni kader zbirati skupine za to, da lahko zasledijo posamezne linije, hkrati pa vpijejo, kolikšna je brezposelnost.

V Sloveniji je z delovno disciplino in s produktivnostjo posebej povezano tudi dodatno delo zunaj delovnega razmerja. Zdi se mi, kot da se ustvarja nekakšen čisto nov »polproletariat«, ne tak, kakršen je bil včasih, ko je človek malo delal, na kmetiji, malo pa v tovarni. Zdaj je tako, da v delovni organizaciji malo delajo imajo vse bonitete, potem pa delajo še zunaj delovnega časa kot kvalificirani delavci, kot obrtniki ali navadni delavci. Skratka, danes vsakdo lahko dobi še dodaten zaslužek, od katerega ne plačuje ne za socialno in pokojninsko zavarovanje in ne davka. Nimam nič proti temu, da ljudje še dodatno zaslužijo, samo mi bi morali zajeiti tudi take dohodke. Če se seštejemo vse, s čimer danes ljudje razpolagajo, in če gledaš hiše, ki jih zidajo, pa če gledaš promet proti Trstu in podobno, vsega tega res ni mogoče doseči z rednim dohodkom. Organizirati moramo davčno službo in jo postaviti na samostojne noge, ne pa v okviru sekretariata za finance. Na čelu bi morali biti avtoritativni ljudje in pri njih sveti, podobni tistim, ki so bili v komisijah za ugotavljanje izvorov premoženja, in zelo dobro bi bilo, če bi vpejali tako knjigovodstvo, kakršnega imajo Italijani, Nemci, Avstrijci, Američani; ti imajo te stvari urejene.

Prav tako vsi ugotavljamo, da je prevelik administrativni aparat. To je najbrž res, toda nisem še slišal direktorja, ki bi rekel: Poslušaj, tu imaš predlog, kako je mogoče to število zmanjšati. Zelo veseli bi bili, če bi dobili predloge. Prav tako še nihče ni rekel: Ti in ti podatki so odveč. Nekateri direktorji pripovedujejo, da imajo preveč administracije oziroma režije. Tudi politične organizacije morajo pomagati direktorjem, ki so priprav-

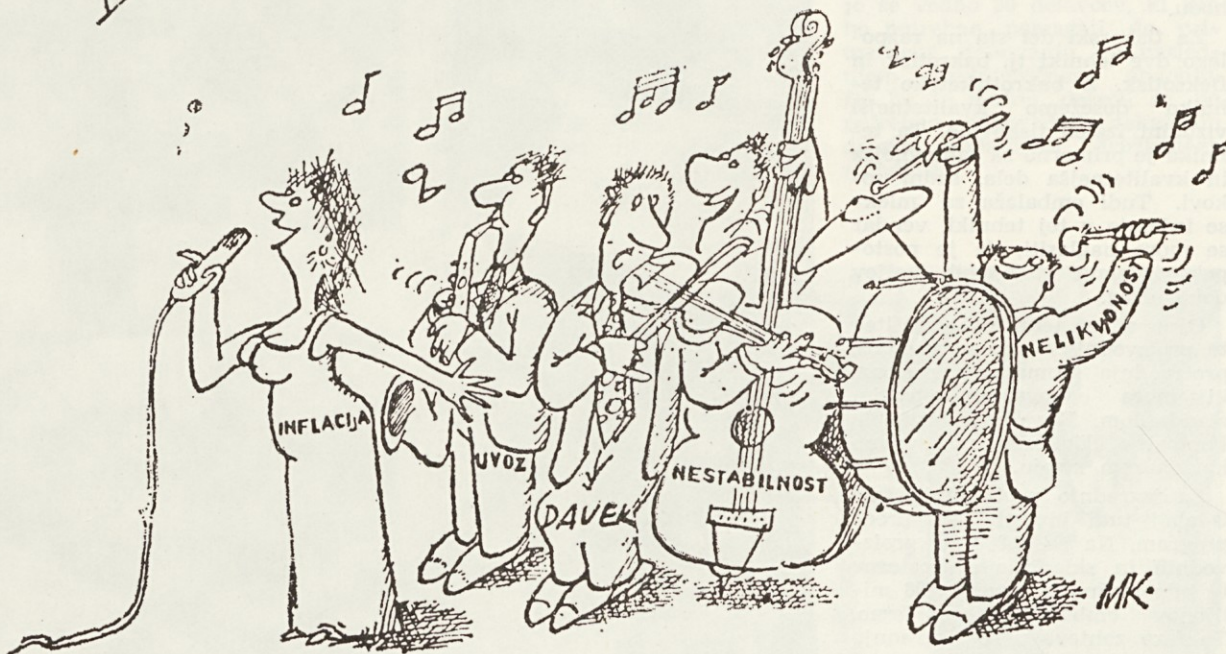
ljeni stvari postaviti na svoje mesto. To so problemi, ki jih moramo prevzeti na svoje rame. Če smo bili prej brez pravih potreb zadovoljni z ekstenzivnim zaposlovanjem, potem se še zdaj zavzemimo za to, da se te stvari navsezadnje le razčistijo.

Ne razumem, zakaj ne bi naredili tako, kot je predlagalo že nekaj direktorjev, da bi namreč na nivoju občine sklenili sporazum, kjer bi postavili nekaj meril za dohodke direktorjev. Če bi to storili, bi se potem vsi »glavni« ravnali po dohodkih direktorjev. Zdaj je tako, da imajo zaslužni direktorji, direktorji velikih podjetij, direktorji v organizacijah, ki dohodek ustvarjajo, nižje dohodke kot tisti, ki družbi nič ne prispevajo. Vse to je mogoče urediti, potrebnih je le nekaj praktičnih prijemov.

Ugotavljamo tudi, da so izostanki z dela previsoki. Zakaj ne bi sedaj, ko se v delovnih kolektivih pogovarjajo, koliko bodo dali za zdravstveno službo, rekli: Če bo zdravstvena služba s kvalitetnejšim zdravniškim delom zmanjšala bolniške izostanke, bomo dali zanjo del privarčevane vsote, kar je mogoče izračunati. Seveda to ne sme biti v škodo zdravja delavcev. Ne kaže siliti tistih, ki so zares bolni, naj delajo, odkriti moramo tiste, ki sploh niso bolni, a so na bolniški. Tudi tu bi bilo mogoče primerjati s podatki v drugih državah. Če so, na primer, na Švedskem ali v Nemčiji, za kateri ni mogoče reči, da nimata razvite zdravstvene službe, izostanki veliko manjši, se pravi, da pri nas tako visoki izostanki niso upravičeni...

Delo, 15. december 1979

BRATCI, VESELI VSI,
TRALALALA!!!

M. KOSANOVIĆ, Borba

Embalaža za mleko

V DO Kartonažna tovarna Ljubljana smo se pred časom odločili, da naš proizvodni program razširimo, povečamo kapacitete v vseh ljubljanskih TOZD in uvedemo še nov dodatni program proizvodnje.

To odločitev nam je narekovalo dejstvo, da so proizvodni prostori že prezasedeni s proizvodno opremo in transportna neprimernost obstoječih lokacij. V ta namen je bilo leta 1977 odkupljeno novo industrijsko zemljišče v Ljubljani. Istega leta smo pričeli tudi z izdelavo predlokacijske dokumentacije in predprogramov za investicijski program.

V času odločanja o novi vrsti proizvodnje smo v KTL prejeli več vprašanj in vzpodbud da pričnemo s proizvodnjo embalaže za konzumno mleko in mlečne napitke. Mislim, da je bilo to ravno v času pomanjkanja tovrstne embalaže, kar je občutil tudi potrošnik.

Na osnovi teh opažanj in ugotovitev smo se v DO odločili, da proučimo možnost proizvodnje tovrstne embalaže. S tem v zvezi smo vzpostavili

stike z inozemskimi proizvajalci tovrstne embalaže (Combi blok in Blok pak, Zupack in Pure Pak).

Od vseh se je odzval le PKL, Zapadna Nemčija za sistem Combi block in Blok Pak ter kasneje Ex Cell 0 za sistem Pure Pak).

Nadalje je bilo ugotovljeno, da je sistem firme Ex Cell 0 interesanten zaradi dveh oziroma treh razlogov:

nudijo kompaktnjšo embalažo (močnejši vnos surovin, stabilnejša konstrukcija),

v Jugoslaviji (IMP Ljubljana) se dogovarjajo za prevzem zastopstva tj. konsignacije in serviranje polnilnih mlekarskih linij.

Iz statističnih podatkov je razvidno, da je bilo leta 1977 v svetu proizvedeno 30 milijard enot Tetra Pak, ostalo proizvodnjo znatno manjših količin pa pokrivajo drugi sistemi. V Evropi n. pr. Pure Pak sistem pokriva 100 % v Finski, 50 % v Švedskem in 50 % na Danskem itd.

Postopno uvajanje Pure Pak embalaže bo zahtevalo tudi po-

stopno prilagajanje obstoječe proizvodnje oz. nabavo nove opreme za proizvodnjo te vrste embalaže. Glede na planirane potrebe mlekarske industrije za začetno fazo, predvidevamo prilagoditev obstoječe proizvodnje v obratu potiskane embalaže v TOZD »Kartonažna« Ljubljana.

Obrat potiskane embalaže v imenovanem TOZD je eden najstarejših obratov v DO navkljub temu pa sodobno opremljen, saj razpolaga s petimi kompletnimi visokostorilnimi linijami:

tiskarskimi avtomati 1 do 5 barvnih kreacij v 1 prehodu, izsekovalni avtomati, lepilni avtomati, kar zagotavlja redno kontinuirano proizvodnjo vseh vrst potiskane kartonske embalaže.

Mnogi tuji obiskovalci, med njimi tudi firma Ex Cell 0 ugotavljajo, da je opremljenost tako v pripravi dela, kakor tudi v neposredni proizvodnji (tj. oprema) na nivoju Zapadne Evrope. Kapaciteta obrata je ca. 10.000 ton.

Upoštevač povpraševanje po tovrstni embalaži smo se v DO odločili, da čimprej pristopimo

k izdelavi tovrstne embalaže. Osvojitev celotnega programa embalaže, ki zajema: pasterizirano mleko, aseptično mleko, mlečne napitke (kakao, jogurt, smetana...), hladne in toplo polnjene sadne sokove je deljena v dve fazi, ki načrtujeta:

I. faza

Nakup in montaža za proizvodnjo embalaže za pasterizirano mleko kapacitete 80.000.000 kom literske embalaže oz. ustrezno razmerje ostale od 2 dcl do 1 literske. Za to fazo bo potreben uvoz kartona iz Finske. S proizvodnjo lahko pričnemo konec leta 1980.

Predprogram investicijskih naložb za prvo fazo proizvodnje embalaže predvideva nakup lepilno varilnega avtomata in delno dokompletiranje obstoječih ofsetnih tiskarskih strojev. Izsekovanje pa se izvede na obstoječih izsekovalnih strojih. Vrednost investicije v prvi fazi znaša skupaj z obratnimi sredstvi približno 20.000.000 din.

II. faza

Predstavlja izgradnjo nove proizvodnje za polnjenje vseh vrst napitkov v embalažo za sistema Pure Pak in sicer v embalažo iz 3, 5 in 6 slojnih kombi materialov. Kapaciteta proizvodnje (nova lokacija) znaša 405.000.000 kom literške embalaže oziroma vseh vrst in velikosti v ustreznem razmerju.

Predelava teh količin pa se najracionalneje izdela z roto postopkom, ki predstavlja delo iz zvitka do prireza v 1 prehodu.

Za tiskarski del sta na razpolago dve tehniki tj. bakrotisk in fleksotisk. Z bakrotiskarsko tehniko dosežemo kvalitetnejši vizualni izgled tiskovine. Ta tehnika je primerna za zahtevnejša in kvalitetnejša dela, sadni sokovi. Tudi embalaža za mleko se izdeluje v tej tehniki, vendar se mora naglasiti, da je postopek izdelave tiskovnih valjev dokaj drag.

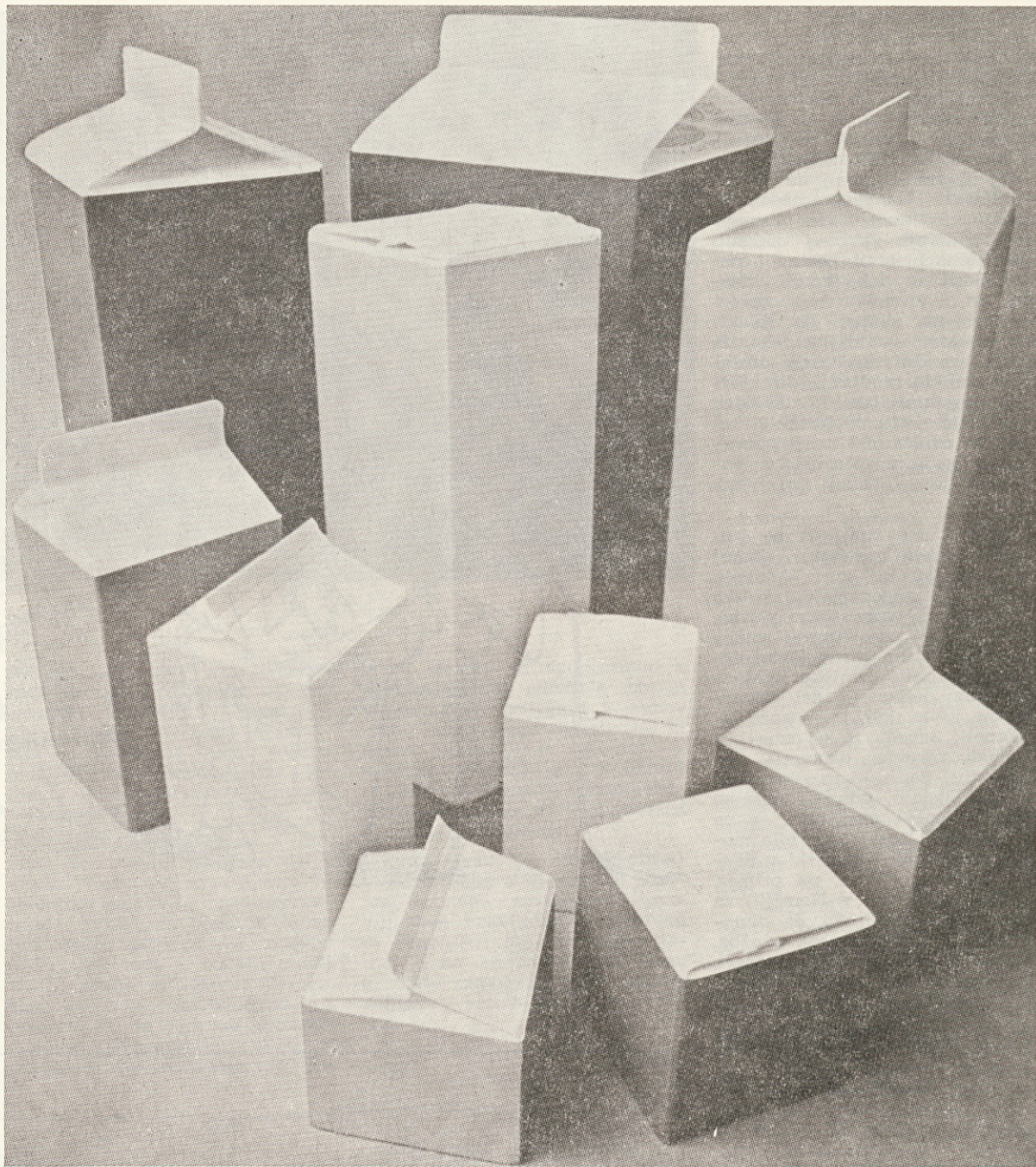
Osnova za tehnološko rešitev te proizvodnje pa je nabava oz. proizvodnja domačega kartona, ki mora odgovarjati strogim standardom. Karton bo izdelala Papirnica Količevo na svojem kartonskem stroju.

Za izgradnjo proizvodnje smo izdelali tudi investicijski predprogram. Na ca. 7.000 m² proizvodnih in skladiščnih prostorov bi bilo možno proizvesti 406 milijonov embalažnih enot letno. Ta faza zahteva poleg izgradnje novih proizvodnih prostorov nabavo nove strojne opreme za: ekskurzijsko kaširanje, tiskanje iz zvitka (fleksotisk), izsekovanje, varjenje embaliranje, odprema in kontrola.

Faza izgradnje in proizvodnje je vezana na realizacijo predvidenega projekta, kar je možno izvesti v letu 1982. Predprogram investicijske naložbe načrtuje vlaganje okoli 700.000.000 din v obratna sredstva.

Upoštevajoč današnje cene Papirnice Količevo kot bodočega proizvajalca kartona in cene polietilena in aluminija se s predprogramom predvideva proizvodnja embalaže za okoli 700.000.000 din celotnega prihodka.

V najkrajšem času bo izdelan investicijski program in podrobna tržna analiza, ki bo podrobneje obrazložil in prikazal vse ekonomske elemente nove na-

Pure PAK — EMBALAŽA, ki jo bomo delali v prihodnosti

ložbe, kakor tudi minimalne kazalce uspešnosti gospodarjenja.

Pričakujemo, da bo poleg njegovega partnerja tj. firme Ex Cell 0 izvršeno tudi sovlaganje s strani IMP in porabnikov embalaže od proizvajalcev mleka in

mlečnih napitkov do proizvajalcev sadnih sokov.

Razmerja sovlaganj pa se bodo ugotovila na osnovi planiranih potreb tako po vrsti kvalitete embalaže (3 kvalitete) kot po količini odjema.

V mesecu januarju, letošnjega leta, si je nekaj deset predstavnikov mlekarn in predelovalcev sokov iz vse Jugoslavije že ogledalo sistem Pure Pak embalaže. Zanimanje je bilo zelo veliko!

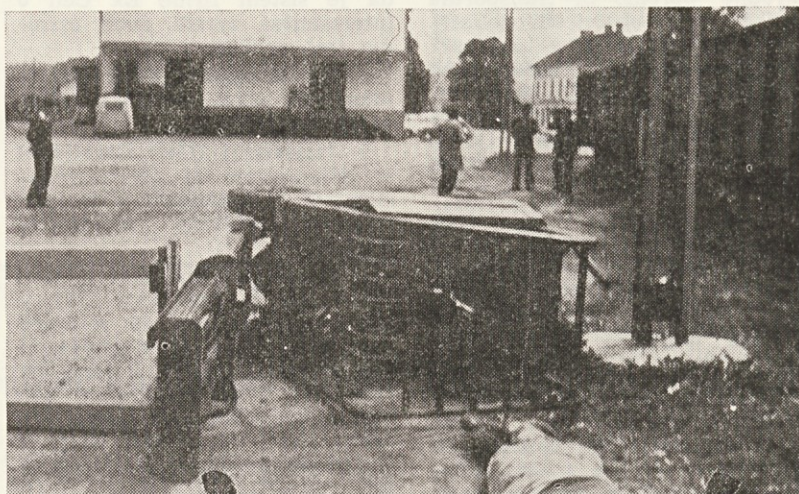
T. Križaj

Varstvo pri delu

Varstvo pri delu v TOZD Kartonaža Rakek je kakor v ostalih TOZD zaživela ob sprejemu zakona o VPD leta 1974. Ker je nov zakon prinesel veliko sprememb napram prejšnjemu, ki je bil sprejet leta 1965, se mora ta služba reorganizirati. Potrebno je bilo v vseh TOZD namestiti pooblaščen osebe za VPD, ki naj bi poleg svojega dela skrbeli tudi za varno delo delavcev. Obenem naj bi ti delavci opravili izpit po programu, ki ga določa zakon za opravljanje del in nalog na področju varstva pri delu.

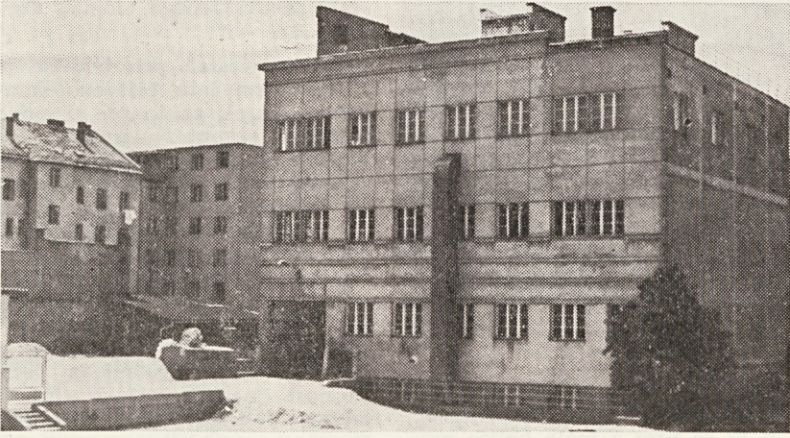
S temi ukrepi smo resnično zadostili črki zakona, toda stanje na tem področju se ni prav nič spremenilo. Vsak pooblaščenec za to področje dela je bil s svojimi rednimi delovnimi opravili tako zavzet, da mu ni ostajalo veliko časa za dodatne naloge s tega področja. Šele ob prvem obisku republiškega inšpektorja dela smo ugotovili, da imamo na tem področju zelo malo urejenega oziroma skoraj nič. Po nalogu inšpektorja naj bi vse TOZD

(nadaljevanje na 6. strani)

Delovna nesreča, ki se je zgodila zaradi neurejenosti nakladalne rampe

Predstavljamo vam TOZD „PAKO„

Zgradba Papirne konfekcije

Prva seja delavskega sveta TOZD »Papirna konfekcija«

Med Resljevo in Kotnikovo ulico v Ljubljani, sredi stanovanjskih blokov, se stiska tro nadstropno poslopje TOZD Papirna konfekcija, ki ga mnogi dobro poznajo pod starim imenom »Makaronka«. Leta 1964 je Kartonažna tovarna Ljubljana kupila od Trgovskega podjetja »Žito« prostore, v katerih so izdelovali testenine (od tu tudi ime »Makaronka«).

S to preselitvijo je formirana DE 40. Zaposlenih nas je bilo 170 delavcev, ki smo v letu 1965 izdelali 4000 ton raznih proizvodov. Kljub težavam je DE 40 uspešno poslovala in povečala proizvodnjo in dohodek. Želja po izboljšani tehnologiji in izboljšanju delovnih pogojev je bila vseskozi prisotna. Ker je bilo prvotno delo na obrtniški način pretežno ročno in fizično zelo težko, smo spreminjali in dopolnjevali proizvodni program ter vlagali v novo strojno opremo.

V vsem času smo se znali odločati, da smo lahko organizirali proizvodnjo in opremili tako, da nam je v zadnjem obdobju dajala nadpovprečne rezultate. S tem smo si ustvarili solidno osnovo za nadaljnje delo, krepitev in razširjanje materialne osnove dela. Zato tudi načrti TOZD, čeprav na prvi pogled smeli niso odraz želja po naglem rastu, temveč so nujna posledica stanja TOZD v sedanjem trenutku. Ob upoštevanju prostorske stiske, relativno slabi opremljenosti za proizvodnjo nosilnih programov — predvsem registratorjev in zvitek, je bila odločitev delavcev za vlaganje v gradnjo novih proizvodnih

prostorov več kot upravičena. Takšna odločitev pa je utemeljena tudi z upoštevanjem dolgotrajnega težkega dela in nekajletnega troizmenskega dela vseh, ki so še danes zaposleni v tem TOZD.

Že od začetka samoupravne organiziranosti ugotavljamo, da se zrelost kolektiva, predvsem pa njegova zavest nenehno krepi, kar se odraža v čedalje večji zavzetosti za doseg boljših delovnih rezultatov na eni strani, na drugi pa v nenehnem večanju vloge posameznika, kot samoupravljalca. To se odraža predvsem v visoki stopnji delovne discipline in čedalje pogostejšem vključevanju posameznika in skupin pri obravnavanju vseh vprašanj, z katerimi se srečujemo pri gospodarjenju in samoupravljanju. Med prvimi v KTL smo organizirali samoupravljanje po samoupravnih delovnih skupinah, kar je omogočalo slehernemu delavcu neposredno vključevanje v odločanje.

Zrelost kolektiva je bila izkazana že leta 1978, ko smo se začeli dogovarjati z TOZD Lepenka o dohodkovnem povezovanju. Delavci obeh TOZD so v letu 1979 že sprejeli samoupravni sporazum, ki je le osnova za nadaljnje poglobljanje in krepitev tistih odnosov delavcev v KTL, ki bodo še vnaprej predstavljali edino pravično osnovo za delo in združevanje dela, znotraj naše DO. Zavedajoč se te vloge, smo delavci v TOZD kljub lastnim željam po razvoju in poglobitvi tako naše odnose, kot tudi materialno osnovo na-

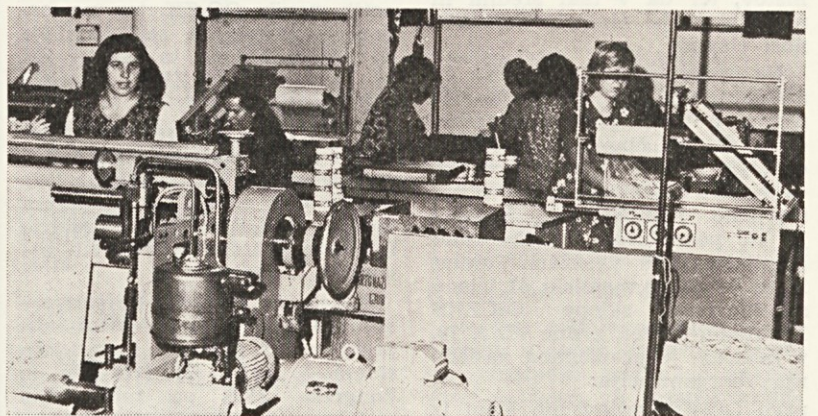
ju pripravljeni skupaj načrtovati tega dela.

Menimo, da predstavitev TOZD ne bi bila popolna, če ne bi omenili še naših skupnih naporov za izboljšanje družbenega odnosno življenjskega nivoja delavcev. V TOZD že vrsto let polagamo veliko skrb reševanju stanovanjske problematike, ki je prav na območju mesta Ljubljane najbolj pereča. Tako že od leta 1976 namensko izločamo dokajšnja sredstva v sklad skupne porabe za nakup stanovanj.

V tem obdobju smo dodelili že 12 stanovanj delavcem, za katere se je ugotovilo, da so bili teh stanovanj najbolj potrebni. Kljub temu, da se držimo še vedno načela, dodeliti stanovanja le tistemu, ki sam ne zmore tega bremena, ugotavljamo, da je še vedno 30 delavcev, ki jim bo potrebno pomagati do primerne stanovanjske, v naslednjem srednjeročnem obdobju. Da bo to možno doseči, se bo potrebno odprave nekaterim drugim področjem družbenega standarda.

Proizvodnja registratorjev na tekočem traku

Proizvodnja papirnih trakov za računske stroje in blagajne

V tej kratki predstavitvi smo verjetno tudi kaj izpustili. Težko je v nekaj vrsticah zajeti vse težave, s katerimi se srečujemo kakor tudi vse načrte, s katerimi se ukvarjamo. Ni odvisno samo od nas, ampak od vseh delavcev KTL, potek našega uspešnega dogovarjanja in sporazumevanja, predvsem pa od naših skupnih ciljev in skupne

moči. Saj se vsi zavedamo, da je le enotna in med seboj močno povezana delovna organizacija, porok za uresničitev naših želja.

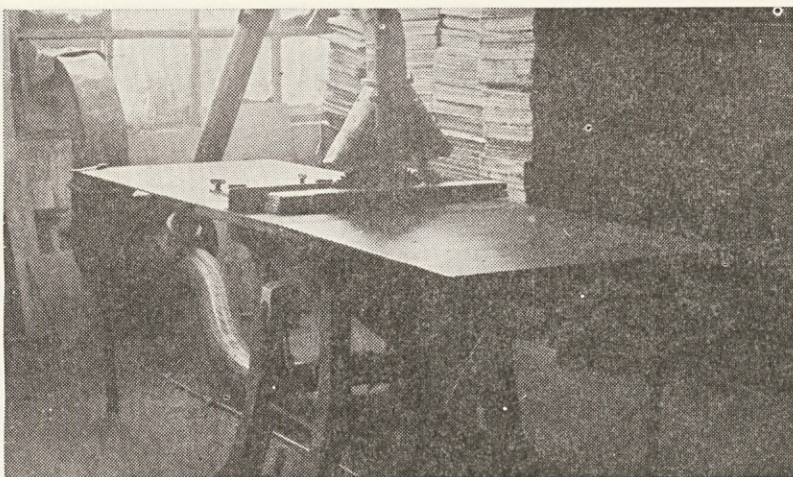
TOZD predstavili: M. Jeltnikar

C. Ahčin

Z. Vobič

DO KTL sistemizirale delovno mesto pooblaščenega delavca za VPD, ki bi se posvetil samo tem nalogam.

Od tega časa dalje je tudi ta služba začela oživljati in reševati razne probleme, ki so nastajali. Toda starih navad se nikakor nismo hoteli znebiti, tako da je bilo potrebno veliko truda, da bi se vsaj delno organizirali v skladu z novim zakonom. Začeli smo z bolj sistematskim izobraževanjem delavcev iz področja VPD. Zdravniški pregledi so zaradi pomanjkanja zdravnikov medicine dela potekali počasi in šele danes imamo pregledano večino delavcev. Tako lahko rečemo, da v našem TOZD varstvo pri delu, prav tako kot v drugih TOZD, kljub prizadevanju ni doseglo še tiste ravni, ki bi jo moralo. Za tako stanje ni kriv samo pooblaščen delavec za VPD, ampak v večji meri organi upravljanja, kakor tudi posamezni vodje služb. Kljub raznim sklepom, ki smo jih sprejeli in konkretnim nalogam vodjem služb, imamo še zmeraj veliko nedokončanih nalog, ki bi se z malo razumevanja in dobre volje z lahkoto rešile. Menim da za takšno obnašanje do področja varstva pri delu ni opra-

Neprimerna zaščita na krožni žagi, zaradi katere se je zgodila nesreča

vičila, ki bi lahko takšno neodgovornost odgovornih delavcev lahko opravičili.

V lanskem letu smo končali z investicijskimi deli in pričakovali, da bo ob končanih delih tudi varstvo pri delu dobilo pravo mesto. Toda, kljub zelo dragim projektom so projektanti pozabili na zdravo in dobro počutje delavcev, v novih proizvodnih in pomožnih prostorih. Zdaj, ko je vse končano pa ugo-

taujemo razne pomanjkljivosti, ki bi se prej z malo boljšo proučitvijo in pa z majhnimi finančnimi sredstvi lahko dobro rešile.

Nekatere naloge s področja VPD pa smo v zadnjem času pozitivno rešili. Sprejeli smo pravilnik o varstvu pri delu, definirali delovna mesta z povečano stopnjo nevarnosti, uredili normativ osebnih zaščitnih sredstev in še nekatere druge

dokumente. Za naše delavce smo tudi uredili obratno ambulanto, enkrat tedensko pa nas obišče zdravnica iz Ljubljane. To je pozitivno saj delavcem zaradi manjših obolenj ni potrebno več čakati v dolgih vrstah zdravstvenega doma Cerknica.

Število nesreč pri delu se je v letošnjem letu bistveno zmanjšalo. Vzrok za to pa ni samo v boljši organiziranosti varstva pri delu temveč, so tudi sami delavci prišli do spoznanja, da morajo znanje ki so ga pridobili na predavanjih iz varstva pri delu, v praksi bolj uporabljati. Rezultat je viden. V letošnjem prvem tromesečju smo imeli v naši TOZD 9 lažjih nesreč pri delu, kar je za 60 % manj kot v istem obdobju preteklega leta. Resnost nesreč je bila 10,5 % dneva, pogostost pa 3,4 % kar je izpod republiškega povprečja v papirni industriji. Z večjim prizadevanjem vsakega posameznika na svojih delovnih mestih bo tudi varstvo pri delu dobilo svoj prostor v naši družbi. Le tako bomo v naslednjih letih lahko razpravljali o boljših rezultatih s področja varstva pri delu!

Jože Žalec

Reorganizacija OOKZ TOZD Kartonažna

Na pobudo Komiteja OK ZKS Ljubljana Center so bili konec leta 1978 sklicani sekretarji večjih osnovnih organizacij ZK z namenom, da se dogovorijo o reorganizaciji prevelikih OOKZ. Na seji je bilo prisotno mnenje, da v takih OOKZ ni možno učinkovito delo v smislu angažiranja širokega kroga komunistov, ter da v taki sredini ni mogoča večja akcijska sposobnost članov.

Na osnovi pogostih razprav na sestankih OOKZ TOZD Kartonažna, o predlagani reorganizaciji OO, so člani na sestanku dne, 23. 5. 1979 sprejeli predlog, da se OO ZK reorganizira v pet številčno manjših OO. Predlog je bil posredovan občinskemu komiteju ZKS Ljubljana-Center, in se je glasil v smislu 41. člena statutarnega sklepa OK ZKS Ljubljana-center, z dne 17. 1. 79, v katerem je predlagana naslednja reorganizacija:

prvo OO ZK sestavljajo člani iz DE-10-oddelek potiskane embalaže,

drugo OO ZK sestavljajo člani iz DE-20-oddelek špiralno navite embalaže,

tretje OO ZK sestavljajo člani iz DE-30-oddelek tekstilnih cev,

četrt OO ZK sestavljajo člani iz DE-50-oddelek za vzdrževanje,

peto OO ZK sestavljajo člani iz DE-60-transportno skladiščna služba in uprava TOZD.

Občinska konferenca ZKS Ljubljana-Center je razpravljala o predlogu naše OO o razdružitvi sedanje in ustanovitvi petih novih OO ZK ter na osnovi razprave na seji komisije za organiziranost in razvoj ZK in komiteja OK ZKS, sprejela naš predlog.

V mesecu decembru so že potekali ločeni sestanki članov ZK, v smislu novo ustanovljenih OO, na katerih so bili evidentirani možni kandidati za sekretarje in člane sekretariatov novih osnovnih organizacij.

Zavedamo se, da z novo organizirano organizacijo še niso rešeni vsi problemi, ki nam jih nakazujejo sklepi 5. seje CK ZKS in 8. kongresa ZKS pa tudi sama problematika TOZD Kartonažne. Zato bomo morali člani vseh OO ZK pripraviti konkretne akcijske programe s katerimi bomo konkretizirali naša stališča in dejanja pri reševanju nakazane problematike.

Franc Racman

Izreki

Kdor se zna prilizovati, zna tudi obrekovati.

Nebrižnost je nekaj, kar od drugih dobimo povrnjeno z obrestmi.

Pravičnost je kot luč. Ne vemo, kaj je, ampak jo pogrešamo, če je ni.

Govoril je celo uro ne da bi omenil, o čem govori.

V. Bizjak

Predstavljamo vam... najstarejšo delavko TOZD Kartonažna

Moja sogovornica je skromna, skoraj neopazna, Ančka Kokalj, ki opravlja naloge administratorja-kontrolorja. Rodila se je kot drugi otrok delavske družine. Mati je za njo povila še šest otrok.

Leta 1938 ji je umrl oče. Mati je z velikimi napori preživljala družino, saj niso dobivali po očetu nobene pokojnine. Bila je delavka v Bonačevi tovarni (sedaj Kartonažna tovarna). Ta-

ko je Ančko prisililo življenje, da je že v zelo rani mladosti opravljala priložnostna dela, kot so šivanje, pomoč v kuhinji itd. Pozneje je mati preprosila Bonača, da jo je sprejel v službo, kajti takrat jo je bilo izredno težko dobiti.

Kdaj ste prišli v tovarno?

V decembru 1944 leta. Začela sem z nočnim delom, kot štiri-

Anica pri delu

najstletno dekle (zaradi vojnih razmer se je takrat delalo samo ponoči). Osem kilometrov daleč sem hodila vsak večer v službo.

Kako je potekalo delo in varnost v vojnem času v KTL?

Prisotne so bile napredne ideje in zlasti starejše delavke

vključno z mojstrom Pircem, ki je bil tudi naprednih idej, so bile organizirane v osvobodilni fronti. Skrivali smo prepevale partizanske pesmi in ovirale delo kolikor je bilo mogoče. Ob bombardiranju, ki je bilo skoraj vsak dan, smo tekale v zaklonišče in tam prebile cele ure.

Kako je potekalo delo po odvzemu tovarne Bonaču?

Ob nacionalizaciji tovarne je bilo zaposlenih sto dvajset delavcev. Kako se je tovarna razvijala se vidi že iz podatka, da je bilo leta 1953 zaposlenih štirinajstpetdeset delavcev in takrat so se tudi odločili za izgradnjo nove tovarne na današnjem mestu.

Kakšno je bilo vzdušje med mlado generacijo v prvih povojnih letih?

Zavest in morala posameznika sta bili prisotni. Poleg rednega dela smo vse proste ure posvetili udarniškem delu, bodisi v tovarni ali pa pri izgradnji porušene domovine. Udeležila sem se več delovnih akcij: izgradnja proge Šamac-Sarajevo, proge V. kongresa v Ljubljani, štiri mesece pa sem delala na regulaciji Pšate in še veliko manjših delovnih akcij.

Ste prejeli za udarniško delo kakšno priznanje?

Sem petkratni udarnik.

Iz vaše delovne knjižice je razvidno, da ste prekinili delo v Kartonažni v letu 1984. Kaj je bil vzrok?

Velika potreba po trgovskem kadru! V ta namen je bil organiziran šestmesečni poslovodni tečaj, ki sem se ga udeležila in ga uspešno končala. Zaposlila sem se v trgovini »Prehrana«.

Kako to, da ste se vrnili nazaj v tovarno?

Predlagali so mi, da bi prevzela mesto poslovodje v novi trgovini v Zadobravi, toda nisem se počutila dovolj sposobno. Veselje do tiskarskih strojev me je gnalo nazaj med svoje bivše sodelavke in tako sem bila v letu 1950 zopet sprejeta v Kartonažno tovarno, kot vlagalka.

Kakšno je bilo tedaj družabno življenje v tovarni?

Sindikat je organiziral vsako leto izlet na Bled, ali kaj podobnega. Delovala je tudi organizacija ljudske tehnike in njeni člani smo obiskovali slovenske tovarne. Na tak način smo spoznali slovenske kraje in industrijo. V KTL sta ostajali

dramska in folklorna skupina, imeli smo tudi svoj mladinski pevski zbor. Sodelovali smo na vseh proslavah v tovarni in nekajkrat nastopili tudi drugje.

Kakšno je bilo vaše družbenopolitično udejstvovanje v Kartonažni tovarni in krajevni skupnosti?

Po vojni sem aktivno delala pri mladini in v sindikatu in bila sprejeta v SKOJ leta 1947, ko sem se vrnila iz delovne akcije, leta 1948 pa v komunistično partijo. Bila sem sekretar mladine naše tovarne in kasneje tudi sekretar mladine v Zgornjem Kašlju. Bila sem dve mandatni obdobji članica delavskega sveta in tudi sedaj opravljam funkcijo delegata delavskega sveta TOZD.

In kakšna je razlika, če primerjate takratni delavski svet z današnjim?

V prvih delavskih svetih je bilo manj delegatov. Problemi niso bili tako živi, saj se nismo dovolj zavedali vloge, ki jo ima ta samoupravni organ. Razprav praktično ni bilo. Veliko stvari, ki jih danes obravnavamo in o njih odločamo, takrat ni bilo na dnevnih redih. Na DS v tem mandatnem obdobju so razpra-

ve zelo konstruktivne, in če delegat ne pozna gradiva in ni seznanjen z našimi samoupravnimi akti, težko aktivno sodeluje in postane samo glasovalni mehanizem.

Naj na koncu omenim skrito, neuresničeno željo tovarišice Ančke, ki jo je v svoji skromnosti premalo poudarila. To je stanovanje. Ančka se vozi vsak dan v službo iz Trbovelj. Njeno stanovanje ne ustreza minimalnim življenjskim standardom. Poleg tega jo vleče domotožje nazaj v Ljubljano. To željo je že večkrat izrazila ustno ali pisмено, toda žal je vedno naletela na gluha ušesa. Sama pravi, da je bila žrtev menjav vodilnih struktur, del krivde pa je tudi v tem, da smo kupovali stanovanja, da bi rešili kadrovske probleme, v zadnjem času pa tudi pri slednjih nismo uspešni.

V imenu vseh delavcev se ji zahvaljujem za sodelovanje in zvestobo naši tovarni ter ji želim še mnogo zdravih in srečnih let življenja.

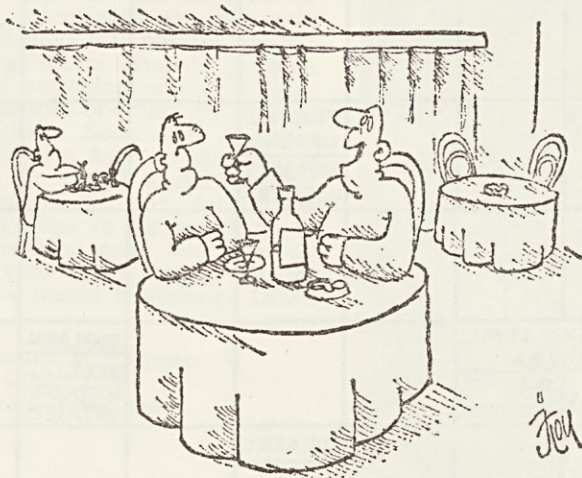
A. Čož

čemu se smejemo...

»Nikoli ne jem jedil s kemičnimi dodatki. Ne jem ničesar, kar vsebuje sredstvo za konzerviranje ali mesa živali, ki so vzrejene s kemično obdelano krmo.«
»In kako se počutiš?«
»Lačnega.«

Starejšo gospo so vprašali, zakaj ne obišče svojega novoporočenega sina v sosednjem mestu.

»Čakam«, je odgovorila, da pride prvi otrok. Stare matere so namreč bolj dobrodošle kot pa tašče,«

»Kar pij! Odkar so nam ukinili sklad za reprezentanco, si pomagamo s solidarnostnim skladom.«

J. P. ILIEV, Nova Makedonija

Žena možu na modni razstavi:
»Že res, da sem rekla, da si bom po poroki sama sešila vse obleke. Ampak to je bila le volilna obljuba.«

»Nihče v šoli me ne mara«, pravi sin svoji materi. »Niti učenci niti učitelji. Šolski svet me želi odstraniti in šolski sluga me sovraži. Ne grem več tja.«
»Moraš iti«, pravi mati. »Si zdrav, marsičesa se moraš še naučiti. Ostalim pa imaš tudi kaj nuditi. V ostalem si star šele 49 let in si direktor šole. Moraš iti v šolo!«

Mimovozeči ponesrečencu na cesti: Žal vam ne morem pomagati. Sem namreč živinozdravnik.

»Potem pa ste ravno pravi zame«, odvrne ranjenec, »sem namreč osel, ker sem mislil, da se s starimi gumami lahko vozim z brzino 110 km na uro.«

V vrtcu da vrtnarica malčku v roke škarje z navodilom, naj iz ilustracije izreže sliko, ki bo očetu najbolj všeč. Malček prelišta ilustracijo in izreže sliko steklenice z viskijem.

PLAŽA

Defenicije plaž so različne. Ena izmed njih: To je obala, na kateri mlada dekleta izščejo može, zakonski može pa mlada dekleta.

INVESTICIJE

Nekatere nepokrite investicije zamrznejo, nekatere dobijo gri-

po, smrtnih primerov pa je, na žalost, zelo malo

Gostilničar pred gostilno pere svoj mali avto, pri tem pa ga poliva z navadno škropilnico.

Mimo se pripelje voznik velikega avtomobila, ustavi in reče: »Saj nima smisla! Stvarca ne bo več zrasla.«

NAGRADE SO PODELJENE

V prostorih informativne službe je bilo 20. januarja 1980 žrebanje pravih rešitev nagradne križanke.

Od 130 poslanih je bilo izžrebanih 15 pravih rešitev:

- I. nagrado 250 din
Malči Zunič, TOZD Kuverta
- II. nagrado 200 din
Karolina Ivelič, TOZD Kartonažna
- III. nagrado 150 din
Marija Petrič, DE-30
- IV. nagrado 100 din
Zalka Klinc, TOZD PAKO
- V. nagrado 100 din
Venčeslav Bizjak, upokojenec
Tolažilne nagrade bodo prejeli:
Marija Pikelj — Gosposvetska 13
Martina Kure — TOZD Kuverta
Marinka Vavken — TOZD Valkarton
Ivan King — TOZD Lepenka
Janez Mavsar — DE-20
Janko Ilovor — TOZD Kuverta
Pavel Maček — TOZD Valkarton
Rajko Bajt — DS SS
Marija Reš — DS SS
Andrej Dobrun — TOZD Kartonažna

Dvignite jih v odd. za sam. in inf. Čufarjeva 16. II. nadstropje soba št. 21.

Vse bralce obveščamo, da ima vsak od njih pravico poslati eno samo rešitev nagradne križanke, rebusa itd.

NAGRADNA KRIŽANKA

Med pravih rešitvami bo izžrebanih 5 nagrajencev:

1. nagrada — 250 din
2. nagrada — 200 din
3. nagrada — 150 din
4. nagrada — 100 din
5. nagrada — 100 din

Rešitve oddajte osebno ali pa pošljite v zaprti kuverti z oznako »Nagradna križanka« na naslov: Oddelek za samoupravljanje in informiranje, Čufarjeva 16, Ljubljana, najkasneje do 20. februarja 1980.

Po mnenju sekretariata za informacije v izvršnem svetu skupščine SR Slovenije, z dne 6. 6. 1979, je Glasilo Kartonažne tovarne Ljubljana, na podlagi 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33-316/72) oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov.

NAGRADNA KRIŽANKA

KTŁ	UNIČEVAL STRAST, DIVJAŠKO PUŠTO- ŠENJE	TOZD V LOGATCU	OBOKANO STEBRIŠČE	NIKOLA TESLA	SKRAJNI DOSEG IZSTRELKA	DALMAT. ŽENSKO IME	IME DEZODO- RANTA	OTOK V JADRANU	CINK	VZHOD /ANQL./	METER	KTŁ	ZGODOV. MESTO V BELGIJI	TURŠKO PRISTAN. /IZMIR/
KTŁ	STOPNIČ. SLAP											WAKSMAN SELMAN		
												TURČIJA		
TOZD V LJUBLJ.											MARIBOR, TOVARNA PIJACA ST. SLOV.			
PTICA SEVER. MORIJ				POSUŠEN ŽIVALSKI MEHUR ZDRAVILO				ORGANIZ. TRG BLAGA	VRSTA /DVOJINA/					
VELIKI KAMNI						REKA V SIBIRIJI			TEQA LETA MESTO V FRANCIJI			IME ČRKE R DEKLE		
GOJENEC ČASTNIŠ. SOLE						KANAL, TUNEL				STRUP ZA INSEKTE	RUSA TRATA TUJE M. IME			
RIZEVO ŽGANJE														
DOMICELI TOMAŽ			VELIKA REČNA RIBA	AVTOR, USTVAR- JALEC	KEM. ELEM. /AT/									KTŁ
MESTO V SEV. ZAH. ITALIJI														KTŁ
MESTO V HRVATSKI OB CESTI ZAGREB BEOGRAD									PRVA ČRKA ABECEDJE	PREDLOG NAŠ TOZD			NEGATIV, NAELEKT. BELEC	ŽIVO SREBRO
NAŠ TOZD V KAMNI GORICI		HOTEL ZA AVTOMOB. IRANSKO LJUBSTVO NA KAVKAZU						IVANA KOBILCA AKROBAT. FIGURA PRI LETENJU AMPER			PRO ANNO	MEDMET MESTO V ZDA /DIRKE/		
JOHN OSBORNE			PASMA, ROB TKALSKI IZDELEK											
LJUBITELI LEPOTE						ITALIJAN. NARAVOSL. ODMEV								TOZD V BAKEKU
POUK, UČNA URA								ELIZABETH ELLER				PRISTAN. NAPRAYA NORBERT WIENER		
EGIPČ. BOG ROKO- DELCEV				JAPON. DENAR. ENOTA REKA V ALBANII				SRNINO MESO						
PRALNI PRAŠEK					KENDLER JOHANN AUTOMAT. OBDEL. PODATKOV			AMERIŠKA LETAL. DRUŽBA TOZD V TRŽIČU	SLOVEN. ZGODOVIN.				SOGLASN. GRŠKI MITOLOŠ LETALEC	
AUSTRIJA		IRSKA REPUBL. ARMADA EDVARD RUSTAN				ITALIJ. OTOK POLMER						SUKANEC POST SCRIPTUM		
STARETŠI							ENAKA SAMO- GLASNIKA				TOZD V LJUBLJ. TUJ DVO- GLASNIK			
KLATEŽ, POTEPUH						MAŠČOBA	MESTO V MAKED. VRSTA ŽITA							
KTŁ	ESTONEC	ŽUPAN POD FRANCOZI	BRUTO- REGIST. TONA	GARDNER	OPNA, KOŽICA LITIJ							TALISOVA OSVEŽ. PIJACA		
NAŠ TOZD V KOPRU /DVE BESEDI/											KTŁ	LITER TRST	KONEC ABECEDJE KRAJEV. SKUPNOST	
							KOŠARK. KLUB LUKSEM- BURG				TOZD V TRBOVLJ. NEMČIJA			
VINOROD. RASTLINA					POD				DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB					SESTAVIL MATJAŽ ŽUPANČIČ